

Latvijas Republikas tiesībsargs

Baznīcas iela 25, Rīga, LV-1010, tālr.: 67686768, e-pasts: tiesibsargs@tiesibsargs.lv, www.tiesibsargs.lv

Rīgā

11.01.2021. Nr. 6-1/12

Ādažu novada domei
dome@adazi.lv

**Ādažu pirmsskolas izglītības
iestādei "Strautiņš"**
adazupii@adazi.lv

*Par bērnu uzņemšanu Ādažu pirmsskolas
izglītības iestādē "Strautiņš"*

Tiesībsargs ir izskatījis [personas A] iesniegumu par viņas meitas [personas B] tiesību pārkāpumu, kas radies, nenodrošinot viņu ar vietu Ādažu pirmsskolas izglītības iestādē (turpmāk – PII) "Strautiņš" 2020./2021. mācību gadā. Iesniegumā norādīts, ka, komplektējot grupas, PII "Strautiņš" 2020./2021. mācību gadā netika ievērota bērnu uzņemšanas kārtība, kuru nosaka Ādažu novada domes 2017. gada 25. jūlija saistošie noteikumi Nr.24/2017 "Par pirmsskolas vecuma bērnu reģistrāciju un uzņemšanu Ādažu novada pašvaldības pirmsskolas izglītības iestādēs" (turpmāk – Saistošie noteikumi Nr.24/2017). Rezultātā vairākiem bērniem, kuri dzimuši 2017. gadā, tai skaitā iesniedzējas bērnam, netika nodrošināta vieta PII "Strautiņš", priekšroku dodot bērniem, kuri uz vietu PII tika reģistrēti vēlāk.

Atbilstoši Saistošajiem noteikumiem Nr.24/2017 Ādažu novada pašvaldības pirmsskolas izglītības iestādēs bērnu nodrošina ar vietu pieteikumu reģistrācijas secībā, ne ātrāk kā no pusotra gada vecuma. Saistošo noteikumu Nr.24/2017 20. punktā ir noteikts arī, kādos gadījumos bērna uzņemšana PII pieļaujama ārpus kārtas. Saistošo noteikumu 27.punkts noteic, ka uzņemamo bērnu sarakstu sagatavo pirmsskolas izglītības iestādes vadītājs. Lai izvērtētu situācijas apstākļus, PII "Strautiņš" tika pieprasīta papildu informācija par brīvajām vietām un uzņemtajiem bērniem katrā PII "Strautiņš" grupā uz 2020./2021. mācību gada sākumu.

Izskatot iesniegumu, konstatēts, ka PII "Strautiņš" sniegtā informācija par uzņemto bērnu skaitu un vietu sadalījumu pēc uzņemto bērnu dzimšanas gada atšķiras no informācijas, kura [personai A] tika sniegta 2020. gada vasarā pašvaldības vēstulē Nr.ĀND/1-12-3/20/959, kā arī no informācijas, kas norādīta Ādažu novada domes 2020. gada 28. jūlija lēmumā "Par izglītojamo uzņemšanu pašvaldības pirmsskolās" (domes sēdes protokols Nr14.§19). Saskaņā ar Ādažu novada domes 2020. gada 28. jūlija lēmumu 2020./2021. mācību gadā bijā paredzēts uzņemt 119 bērnus, no tiem 50 bērnus, kuri

sasnieguši obligāto izglītības vecumu un 37 bērnus, kuri dzimuši 2016. un 2017. gadā. Ādažu novada pašvaldības vēstulē Nr.ĀND/1-12-3/20/959 norādīts, ka uzņemto bērnu skaits PII "Strautiņš" ir jau 120 bērni, no tiem 47 bērni, kuri sasnieguši obligāto izglītības vecumu, un 50 bērni, kuri dzimuši 2016. un 2017. gadā. Savukārt PII "Strautiņš" 2020. gada 12. novembra vēstulē Nr. Nr.1-12/20/153 tiesībsargam tika sniegta informācija, ka kopā tika uzņemti 122 bērni, no tiem 49 bērni obligātajā izglītības vecumā un 51 bērns, kurš dzimis 2016. un 2017. gadā. Tiesībsarga ieskatā pieļautās neprecizitātes sniegtajā informācijā par uzņemto bērnu skaitu un vietu sadalījumu pēc bērnu vecuma liecina, ka bērnu uzņemšana PII "Strautiņš" nav caurskatāma un skaidra.

[3] Atbilstoši Ādažu novada domes 2020. gada 28. jūlija lēmumam "Par izglītojamo uzņemšanu pašvaldības pirmsskolās" 2020./2021. mācību gadā PII "Strautiņš" jaunākā vecuma grupās bija 32 brīvas vietas, kuras bija paredzēts komplektēt šādi:

16 vietas – 14. grupā (1,5-2,5 gadi)

16 vietas – 17. grupā (1,5-3 gadi)

Lēmumā arī noteikts, ka papildus šiem bērniem 17 bērni, kuriem 3 gadi paliek pēc 2020. gada 1.septembra, tiek uzņemti jaukta vecuma grupās.

PII "Strautiņš" informēja, ka 2020./2021. mācību gadā izglītības iestādē bija 102 brīvas vietas. Pamatojoties uz domes 2020. gada 28. jūlija lēmumu, tika noteikts PII "Strautiņš" papildus uzņemt 20 izglītojamus, kuri dzimuši 2016. un 2017. gadā. Līdz ar to kopā tika uzņemti 122 bērni, no tiem 56 bērni ir jaunāki par iesniedzējas bērnu. Šāda situācija tika pieļauta tādēļ, ka, komplektējot jaunākā vecuma grupas, PII "Strautiņš" vadītāja [persona C] konstatēja, ka 23 bērni 3 gadu vecumu sasniegs 2020. gada rudenī (septembrī – novembrī) un 10 no tiem ir brāļi un māsas bērniem, kuri jau apmeklē jaukta vecuma grupas. PII "Strautiņš" vadītāja pieņēma lēmumu šos 23 bērnus pārcelt uz jaukta vecuma grupām. Atbrīvojoties 23 vietām jaunākā vecuma grupās, pieteikumu reģistrācijas secībā tika uzņemti bērni jaunākā vecuma grupās, kuri dzimuši un bija reģistrēti uz vietu PII pēc [personas A] meitas.

Ņemot vērā, ka bērnu nodrošināšana ar vietu Ādažu PII notiek pieteikumu reģistrācijas secībā, PII "Strautiņš" vadītājas [personas C] lēmums pārcelt 23 bērnus uz jaukta vecuma grupām faktiski radīja situāciju, ka agrāk dzimuši un rindā agrāk reģistrēti bērni tika nepamatoti apietti un netika nodrošināti ar vietu PII. Tiesībsarga ieskatā šāda prakse neatbilst Saistošajos noteikumos Nr.24/2017 paredzētajai bērnu uzņemšanas kārtībai un labas pārvaldības principam, līdz ar to nav pieļaujama.

Saskaņā ar Valsts pārvaldes iekārtas likuma 10. panta piekto daļu valsts pārvaldes iestādēm savā darbībā ir jāievēro labas pārvaldības princips, kas ietver atklātību, datu aizsardzību, taisnīgu procedūru īstenošanu saprātīgā laikā un citus noteikumus, kuru pamatvērtība ir privātpersonas tiesību un tiesisko interešu ievērošana. Labas pārvaldības princips ietver arī iestādes pienākumu rīkoties atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajam.

Saskaņā ar Tiesībsarga likuma 11. panta 3. punktu viena no tiesībsarga funkcijām ir izvērtēt un veicināt labas pārvaldības principa ievērošanu valsts pārvaldē. Tiesībsargs aicina PII "Strautiņš" turpmāk nodrošināt bērnu uzņemšanu un grupu komplektēšanu izglītības iestādē, ievērojot Saistošajos noteikumos Nr.24/2017 noteikto kārtību un ņemot vērā katras bērnu grupas vecuma kritērijus PII "Strautiņš".

Lai novērstu iespējamus pārkāpumus nākotnē, aicinu Ādažu novada domi pastiprināti uzraudzīt pašvaldības PII uzņemamo bērnu sarakstu veidošanu un nepieļaut situāciju, ka par minēto procesu ir atbildīgs vienīgi PII vadītājs. Lūdzu izvērtēt grozījumu nepieciešamību Saistošajos noteikumos Nr.24/2017, kas nodrošinātu minētās rekomendācijas izpildi.

Bērnu nodrošināšana ar vietām pirmsskolas izglītības iestādēs saskaņā ar likuma "Par pašvaldībām" 15. panta pirmās daļas 4.punktu ir viena no pašvaldības autonomajām funkcijām. Tiesībsarga ieskatā iesniedzējas situāciju, kas saistīta ar pašvaldības nespēju

nodrošināt viņas bērnam, kurš sasniedzis 3 gadu vecumu, vietu PII "Strautiņš", veicināja arī nepietiekams vietu skaits Ādažu novada pašvaldības pirmsskolas izglītības iestādēs.

Lai nodrošinātu bērnu tiesības uz pirmsskolas izglītību, pašvaldībai ir pienākums atbilstoši Vispārējās izglītības likuma 21. pantam un Izglītības likuma 17. panta pirmajai daļai nodrošināt pirmsskolas izglītības programmas apguvi visiem pašvaldības administratīvajā teritorijā deklarētajiem atbilstoša vecuma bērniem. Problēma ar nepietiekamu brīvo vietu skaitu Ādažu novada pašvaldības PII ir ilgstoša, tādēļ vecāki spiesti izvēlēties privāto pirmsskolas izglītības iestādi un maksāt par izglītību. Lai arī Ādažu novada dome nodrošina līdzfinansējumu privātam pakalpojuma sniedzējam (pirmsskolas izglītības iestādei un bērnu uzraudzības pakalpojuma sniedzējam), tomēr tas nav pietiekams, lai segtu izmaksas pilnā apmērā. Tiesībsargs atzīst, ka tas ir liels slogs ģimenes budžetam, tādēļ daudzām ģimenēm privātais bērnudārzs nav pieejams vispār. Ņemot vērā minēto, aicinu Ādažu novada domi aktīvi meklēt atbilstošus risinājumus un veikt nepieciešamās darbības, lai Ādažu novada bērniem pirmsskolas vecumā nodrošinātu vienlīdzīgu pieeju pirmsskolas izglītībai.

Par rekomendāciju izpildi lūdzu informēt **līdz 2021. gada 9. aprīlim**.

Tiesībsarga pilnvarojumā
Bērnu tiesību nodaļas vadītāja

L.Grāvere

Šis dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu